Ч. 239. Середа 23 жовтня (5 падолиста) 1902. Рік XII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в касиції дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провинциї:

на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно „ —·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно „ —·90

Поодиноке число 6 с

Вісти політичні.

(До ситуациї. — Вибори до шлеского сойму. — З балканьского півострова. — Подорож Чемберлена до Африки.)

На послідній раді коронній порішено, як доносять з Відня, взяти назад проєкт до закона о покликаню доповняючої резерви до чинної служби. Натомість має бути внесений дня 6 с. м. в обох парляментах новий закон о континґенті рекрутів, котрий підвисшує на один рік континґент о 20.000 людий. То число обіймає Австрию і Угорщину разом. З тих 20 тисячів новобранців має бути призначених 6000 до обслуги нових гармат. — В будапештеньских політичних кругах говорять, що супротив грозячої обструкциї зі сторони партиї независимих при нарадах над торговельно-митової угоди, мав мініcтер Сель загрозити розвязанем палати, або своїм уступленем. На случай, коли би Сель уступив, уважають єго наслідником теперішного мінїстра скарбу дра Люкача.

Вчера відбули ся на Шлеску вибори до сойму з курії сільскої. Доси було там 6 послів Славян, т. є. Чехів і Поляків. При теперішних виборах вийшли послами Поляки: др. Міхейда в Більску, Юр. Ценцяла в Тїшинї і Чехи: Вяч. Груби у Фридку та Стратїль і Фольтіс в Опаві. Один мандат по о. Сьвєжім в Тїшинї Поляки утратили в корпсть Нїмцїв. Вибрано там іменно Гальфара против о. Льондзина, котрий упав меншостию 24 голосів.

В Софії розпочала ся звичайна сесия парляменту, котру президент мінїстрів Данев відкрив в імени князя престольною бесїдою, в котрій сказано, що Болгария удержує зі всїма державами як найдружнїйші зносини. Гостина вел. князя Николая і росийских ґенералів з нагоди 25-лїтних роковин оборони парова Шипки, як також одушевлене приняте, яке їм зготовив болгарский нарід, є безсумнївним доказом великої прихильности царя для Болгариї, єї князя і єго династиї, як також нерозривної звязи межи освободителями, а освободженими. Заходи правительства щоби в межинародних зносинах удержати коректне становище, звісні загально. Бесїда кінчить ся висказом надії, що ті змагання будуть оцінені після їх вартости і їх підпре сповнене міжнародних угод, що запоручають мирний розвій балканьского півострова.

Турецке військо розбило цїлковито решту революцийних ватаг в Македонії так, що в краю панує цїлковитий супокій. Тілько над границею Болгариї в неприступних горах держить ся ще відділ під проводом Зончева, але і він окружений із всїх сторін так, що не може ся рушити. — Супротив того, що Македонцї не можуть числити на поміч зі сторони ніяких европейских правительств, хоче президент македоньского комітету, Михайловский, заапелювати не до правительств, а до суспільностий европейских народів. Він вибрав ся в аґітацийну подорож по більших містах Европи і тут має гадку своїми відчитами та промовами про причини повстаня в Македонії поінформувати публику і прасу про правдивий, страшний стан Македонії під турецким ярмом, про нестерпиме положенє тамошних християн та про потребу помочи і інтервенциї християньскої Европи. Онодя приїхав п. Михайловский до Будапешту, звідтам удасть ся до Відня, Берлина, Льондону, Парижа і Риму, не полишаючи і менших міст.

Як доносять анґлійскі часописи, вибирає ся в коротким часї мінїстер для кольоний Чемберлен до полудневої Африки, аби на місци розглянути ся в тамошних відносинах і видати відповідні зарядженя. Мінїстер надїє ся, що та єго подорож принесе великі користи африканьским кольонїям.

ВЕЛКО.

(З болгарского — Івана Вазова.)

(Конець).

Страшна борба кипить на цїлій лінії пів дороги за Сливницею. Вже третий день без упину гремлять пушки і мілїони куль свищуть. Густа сина мрака висить над полем борби і розійти ся не може. Великі кургани розорані ґранатами, на їх вершках, де вють ся окопи, валяють ся трупи, а калюжі червоної крови румянїють траву. Стовплені неприятельскі табори натискають зі всїх усюдів і всюди завертають ся. Передвчера були в потрійнім від нас числї, вчера в подвійнім, нинї на рівнї. Борба кипить на лївім крилї, в середнї і на правім крилї, де находить ся наш Велко. Боре ся він за десятьох, творить чудеса. Курган, з котрого стріляють Болгари, належав вчера до Сербів. По другім атаку війска наші виперли Сербів з тої позициї — неприятель завернув ся на противлежні узгіря, де підчас ночи окопав ся... Стріляє він ротовим огнем, засипуючи градом куль нашу позицию, котра є низша від сербскої. Самих Сербів не видко, денеде серед диму виглянуть вершки чорних шапок і знов усе щезає.

Години минають, бій триває заєдно. Страшний огонь з сербских окопів змагає ся що хвиля. Наша компанія щадить наряди і надармо не слухає, она дожидає команди: наперед! щоби на кулї відповісти баґнетами. А тимчасом наші хлопцї прислухують ся свистови куль понад головами або глухим ударам об землю, а коли загремить наша артилерия, слїдять они очима ґранати і кличуть: гурра! на случай влучного вистрілу. Сам лише Велко не перестає стріляти; він один відповідає найправильнїйше неприятелеви, длятого то коло него одного найбільше падає куль. Дуже єго лютило, що від вчера рано не мав кусника хлїба в устах, задля безнастанного огню хлїб не міг дійти до окопів. Внутреннести Велка звинули ся як ранена змия. Кляв крізь зуби і стріляв заєдно. Але „голод здобуває міста“, Велко станув, випрямив ся і почав глядати по торнїстрах товаришів, чи не найде кусника хлїба. Не чув навіть свисту куль, котрі тепер сильнїйше сипнули ся на него.

— Клади ся на землю, підпоручнику! — кличуть всї, переражені нерозвагою Велка. Але Велко мовчки нахиляє ся, простує і перешукує всї торби; вкінци віднаходить кусник сплїснїлого сухаря, і стоючи випростований, загризає на злість Сербам. Куля свиснула коло єго рота і понесла сухар далеко....

Була се велика похибка із сторони Сербів, довела она Велка до скаженности. Бажаючи їх за се укарати, підніс руки в гору і став що сил кричати: Гурра, гурра, гурра! Сотки куль засвистало навкруги гарного загорільця. Велко не дрогнув. „Невинного ангел стереже“, каже приповідка. Товариші думали, що Велко збожеволїв, але не могли здержати ся, і лежачи, на команду Велка, закликали: гурра! Провідник компанії з одушевленем глядів на непохитність Велка, але комедия могла в кождій хвили перемінити ся на траґедию, а Велко був хоробрим жовнїрем.

— Велко, на землю! — закликав офіцир.

Та Велко немов оглух, махав заєдно руками на Сербів, кличучи: гурра, гурра, гурра!

А товариші, лежачи на земли, вторували єму: гурра, гурра, гурра!

Дивна річ! Божевільна відвага є заразлива; оклик Велка запалив серця всїх; декотрі товариші підвели ся, щоби наслїдувати Велка, тепер він був правдивим провідником.

Комендант компанії нахмарив ся і закликав приказуючо:

— Папурчиков, приказую тобі, положи ся! Всї на землю! Непотрібних жертв не хочу!

Велко обернув ся задиханий, вказуючи руками начальникови, не мовлячи слова.

— Що стало ся? — спитав комендант здивований — ти ранений?

— „Ваше благородіє“, утїкають! Гурра!

— Як утїкають? хто утїкає?

Комендант підвів ся і звернув свою льорнету до сербских позиций.

І дійсно, Серби утїкали, здогадуючись з окликів гурра, що Болгари їх атакують.

Двайцять мінут пізнїйше болгарске військо заняло сербскі позициї без одного вистрілу.

*

Велко пролежав три місяцї в шпиталі наслїдком одержаної під Царибродом рани в ліву руку, котра від сеї пори стала нездібною до працї. Управляв дальше поле і поли-

Новинки.

Львів дня 4-го падолиста 1902.

— **Іменованя.** Н. Президент мінїстрів яко мінїстер справ внутрішних іменував радника рахункового намістництва, Йосифа Мільнера, старшим радником рахунковим.

— **Зложенє мандату.** Митрополит др. Репта повідомив президию палати послів, що складає свій мандат посла до ради державної. Як звістно, о. Репта іменований митрополитом і на тій підставі став членом палати панів.

— **З руского товариства педаґоґічного.** Просить ся Р. Т. членів о ласкаве вирівнанє вкладок за рік послїдний і за попередні лїта. Давні члени зволять нашому так пожиточному товариству приєднувати нових членів. Рівно ж упрашає ся не забувати о нашій одинокій школі виділовій ім. Шевченка і присилати лепти на закупно приборів шкільних та випосаженє кабінетів наукових. Ся школа має сего року всї курси, т. є. 5 кляс і стремить до признаня їй права публичности. Тоді будуть могли абітурієнтки еї занимати посади молодших учительок. — За Виділ товариства педаґоґічного: *А. Алиськевич*, касиєр, ул. Кльоновича ч. 7.

— **Важне для катихитів і тих, що учать релїґії в народних школах.** Третю часть практичного провідника для катихитів, в котрій пояснює ся наука релїґії для 5 і 6 степеня згглядно для 3 і 4 кляси народних шкіл, можна набути в книгарнях ім. Шевченка і Ставропигійскій у Львові по цїні 2 К 40 сот., з почтовою пересилкою о 20 сот. більше. Першу і другу часть тої книжки можна набути рівнож в згаданих книгарнях по цїні 2 К 40 сот., а з пересилкою почтовою о 20 сот. більше.

— **„Руский жіночий кружок“ в Коломиї** оповіщує: Заходом товариства відбуде ся в четвер дня 6 падолиста відчит проф. М. Рибачка п. заг.: „Про найновійші винаходи з електротехнїки“. По відчитї наступлять товариські забави з танцями. Вступ від особи по 1 кор. Чистий дохід призначений на бурсу педагоґічного товариства в Коломиї. Початок о год. 8 вечером. Окремих запросин не розсилає ся.

— **Засїданє** фільософічної секциї Наукового Тов. ім. Шевченка відбуде ся дня 6 с. м. в четвер о годині 6 вечером з таким порядком: 1) Передмова до збірки нар. пісень Ів. Колесси. 2) Справа виданя творів Кулїша. 3) Справа видання перекладу Іліяди, Рудницкого. 4) Біжучі справи.

— **Живий дневник** появить ся заходом секциї артистично викладової „Інститута рускии Народний Дім“ в Коломиї у салї на другім поверсї дня 9 н. ст. листопада у недїлю с. р. точно о годинї 8 вечером з наступуючою програмою: 1. Вступний вірш. 2. До ситуациї. 3. Правітчина живих сотворінь. 4. Письма з краю. 5. „Герої“ драма у одним акті. 6. Рух в наших товариствах. 7. Новинки. 8. Наука штука і лїтература „Огні горять“ оцінка. 9. Кут гумористичний „Наза Абдега“. 10. Малий фейлетон „Сьвята книга“. 11. Телеґрами. 12. Анонси. Початок точно о 8 годині вечером. Вступ 50 сот. від особи. Число се заповідає ся прегарно і займаво. В склад редакциї входять: поети, лїтерати, мужі науки і політики та не зрівнані гумористи — хто хоче їх пізнати, мусить лично явити ся, бо инакше жалувати буде довгий час. На навзи комітет постарав ся о богатий буфет. Осібних запросин не розсилає ся.

— **Доходи на австрийских зелїзницях.** В вереснї с. р. було всего доходу в особовім руху 7,591.600 К. від 419.713 подорожних. В товаровім руху було доходу 14,442.900 К. З того припадає на галицкі зелїзниці 1,839.700 К. в особовім руху, а 3,929.600 К. в товаровім. На галицких зелїзницях перевезено найбільше заграничного збіжа, а також деревa і ропи. — Від 1. січня до 30. вересня с. р. доходи австрийских зелїзниць державних виносили 53,595.000 К. в особовім руху, а 124,615.900 К. в товаровім.

— **Ґазета для нервових.** Один з директорів банкових у Відни жалував ся — як доносить одна віденьска ґазета — перед своїм лїкарем, що вісти в ґазетах про всїлякі дефравдациї в послїдних часах дуже его рознервували, і він піддав гадку, чи не добре було би подавати всїлякі такі вісти в той спосіб, щоби они не роздразнювали нікого. Той лїкар в спілцї з кількома професорами признали, що теперішний спосіб подаваня в ґазетах сензацийних вістий дїйстно дуже ослаблює нерви, а яко відстрашаючі примiри навели слїдуючі вісти:

Катастрофа на Мартиніцї

Цїле місто знищене — 30.000 погибших

Еміль Золя помер

Затроєнє ґазом вуглевим

Величезне спроневіренє в Лендербанку

(Звиш пять міліонів корон).

Отже запрошено кількох журналїстів і они в спілцї з лїкарями від нервів постановили видавати „Ґазету для нервових“, в котрій всї сензацийні вісти мають подавати ся слїдуючим способом:

(Зявище природи). З Ню-Йорку доносять, що на острові Мартиніка спостережено вчера якесь дивне зявище природи. На вершку гори Пеле хтось невислїджений і не маючий до того права запалив штучний огонь, котрий наробив трохи шкоди, особливо же в містї Сен Пер. Се місто, в котрім доси жило 30.000 людий і то так, як би в якім великім містї, есть тепер зовсїм спокійне, можна би майже сказати, як би вимерле. — Для успокоєня наших читателів мусимо ще додати, що славний знаток, професор Фридрих Зіс, сказав нам, що в нашім містї, подібного, все-таки непокоячого зявища не буде. Уважаємо для того цїлу справу за закінчену.

(Бачність на комини!) Як нам нинї з Парижа телеграфують, жінка славного повiсте-

---

шив ся завсїгди Велком Папурчиком. Товариші називали его жартом „підпоручником“, хотяй не могли забути, що то він здобув один з окопів Сливниці. І він про се не забував, при кождій нагоді оповідав свої воєнні спомини. Коли касарня є школою для вояка, то війна академією. Так дїйсно, Велко пізнав і зрозумів богато. Лише одного не міг зрозуміти сей простий орач: длячого бив ся із Сербами?

Ми мудрі полїтики, маємо сейчас готову відповідь, крайно наївну....

Але менї здає ся, що так у нас, як і у наших сусїдів є сотки тисячів простих орачів, як Велко, котрі оплатили кровю та майном люксус тої війни, а до нинї не можуть зрозуміти, для кого була потрібна і необхідна та війна, коли для них треба було лише сонця та дощу на часї?

От простаки!....

ТАЄМНИЙ ЧОЛОВІК.

(З даньского — Кнута Гамсуна.)

I.

Стрічаю отже тепер сего чоловіка вчетверте. Переслїдує мене всюди, нїколи перед ним не можу сховати ся, бо завсїгди нечайно виринає і стрічає мене в ріжних місцях. Раз застав я его навіть у своїм власнім помешканю в Християнії....

Але оповім радше від початку.

У перше я стрінув ся з ним в Копенгазі, підчас Різдвяних сьвят, в 1879 р. Я мешкав тодї — о скілько собі пригадую — в дїльници Клєрбоден.

Одного дня я сидів сам в своїй комнатї — памятаю докладно, що сидів і старав ся відписати якісь ноти і що менї се справляло богато клопоту, бо я не умію зовсїм читати нот — в тім відзиває ся стукане до дверий, легке, приглушене, як від жіночої руки. Кличу: прошу! і входить якийсь мужчина.

Мужчина може лїт трийцять, блїдий, з хмарним поглядом, незвичайно вузкими плечима; лише на одній руцї мав рукавичку. Увійшовши, здоймив капелюх і поступив до мене, а его чорні очи заєдно спочивали на менї від хвилї его приходу до комнати. Я ще сидів і писав.

Став перепрошувати, що зайшов до мене; видів мене кілька разів, як я входив і виходив з пенсіонату і так єму якось здавало ся, що ми давні знакомі. Чи не пригадую собі его з Гельзінґер, з комісарияту поліциї в Гельзінґер?

Я не був нїколи в Гельзінґер? А то в такім случаю помилив ся....

Впрочім можливе, що се було Мальме. — Я не був нїколи в Мальме.

Назвав ще кілька місцевостий і кождим разом, коли я заперечив, говорив:

— Зараз, заждіть хвильку. Я цїлком певний, що стрічав ся з вами, не можу лише собі пригадати, де.

Вкінци навів Християнію і я через половину згодив ся на то, що ми там може стрінули ся. Своєю дорогою, я так якось переняв ся его певностию, що не міг рішучо сказати, немов то я з ним дїйстно не стрінув ся колись в Християнії.

— Впрочім не маю нїчого особлившого сказати — говорив дальше — прийшло менї лиш се до голови, щоби з вами привитати ся, як з краяном та давним знакомим.

Ми розмовляли ще хвилю о цїлком байдужних справах, котрих вже тепер навіть не тямлю. Пригадую собі лише, що его слова часто були такі, що можна було брати їх на ріжні способи і взагалї сей чоловік зробив на менї таємне враженє.

Коли підніс ся, щоби відійти, раз ще перепросив, що прийшов, а надто сказав між иншим:

— Нудьгую дуже, не маю вже нїчого до роботи. Вже навіть прийшло менї на думку, щоби часами для заповнення часу закпити собі з поліциї. Але се вже занадто легко, се не дає менї достаточного занятя.

Мовлячи то, був цїлком поважний, але преці я брав се за жарт.

В самих дверех відвернув ся, якби щось нагло упало єму на гадку і запросив мене на вечір на прогульку, щоби — як додав — ліпше відновити давну знакомість. Зразу я відмовив, але по малій хвильці постановив відбути з ним ту прогульку. На самім вже відхідним сказав менї, що не потребую забирати із собою гроший. Нїколи не можна бути — пояснив — досить осторожним; я повинен свої фонди зложити у господаря пенсіонату. Я не розумів его добре, відповів однак „так“ та прирік дожидати его о 5-ій годинї на Новім Ринку побіч памятника Християна V.

Коли відійшов, я роздумував о нім та его словах. Видало ся менї дивним, що прийшов до мене. А длячого сказав менї се о грошах? Дивував ся я трохи з початку, потім однак вибив собі з голови всяке здивованє; преці в подорожи чоловік так легко вяже ся з чоловіком, чужий стає товаришем і приятелем скорше, як через годину.

В означеній порі я був на Новім Ринку.

Воздух був лагідний, а дороги так сипкі, що ми мусїли їхати; ми піднесли дашок воза і зачинили вікна. Їхали в напрямі західнім через Лядеґард, через Роліґурский шлях і коло пристани. Через цїлу дорогу майже нїчого ми до себе не говорили із собою; бо й повозка туркотїла так страшно.

Коли ми минули Ґрендальский міст зближали ся до Уттерслефского оболоня, незнакомий витягнув з кишенї кусник посторонка і почав ним бавити ся, глядячи між тим на мене упрямо. Було досить темно в серединї повозки, але преціньж я бачив его добре і бачив також, що робить. Ми сидїли себе на одним сїдалї повозки і глядїли на себе.

Нечайно мій товариш відозвав ся:

— Ви преціньж не боїте ся?

Рівночасно зближив свій посторонок менї до самого лиця.

Я розсьміяв ся, відповів тремтячим голосом:

— Нї, чогож мав би я боятї ся?

Але я дрожав зі страху і думав о тім, щоби потягнути за дзвінок повозки і кликну-

писателя Еміля З. мало що не стала ся жертвою нещасливої пригоди, яка настала наслідком лихої будови комина, з котрого добував ся вуглевий ґаз. Супротив очевидно пересадних вістий ґазет, що гонять лиш за сенсацию, можемо сконстатувати, що стан здоровля згаданої дами о стілько поправив ся, що она вже возьме участь в похоронї свого рівночасно помершого мужа. Цїла справа стратить значінє для наших читателїв, коли додамо, що подібних случаїв при уживаних у Відни печах майже нїколи не буває.

(Із сьвіта торговельного). В Лендербанку лучила ся оногди пригода, котру треба уважати хоч не за незвичайну, але все таки за не зовсїм в порядку. Один доси дуже пильний і здібний урядник забував від десяти лїт лишати на своїм місци чеки, що належали до банку. Таке поступованє противне строгим приписам, наробило трохи прикрого враження. Висота шкоди зробленої підприємству есть, розмірно мала, бо не досягла навіть пятнайцятої части з процентів від всїх довгів державних нашої монархії.

— **Крадежі.** Служниця Ангеля Москаль заставила оногди в банку брилянтові ковтки вартости около 1000 К. О тім довідав ся зараз аґент поліцийний Гінсберґ і арештував Москалеву; гроші зараз їй відобрано, ковтки викуплено і зложено на поліциї, а Москалеву замкнено до арешту. — До помешканя поручника 15 пп. Оттона Файстмантля при ул. Курковій ч. 27 добули ся злодії, розбили шафа і бюрко та забрали цїлу гардеробу і 280 К. готівкою.

— **Убийство задля рабунку.** В ночи з пятниці на суботу дня 1 с. м. невислїджені доси злочинцї допустили ся убийства в лїсі побіч дороги, що веде із села Бродок за стрийскою рогачкою до Львова; убили селянина з Бродок Василя Старовецкого. Тіло знайдено над раном в рові при дорозї, коло 18 кільометра, числячи в сторону як до міста. Досить далеко від трупа лежала закровавлена сокира, котрою очевидно Старовецкого убито. Слідство, котре веде судия повітовий в Щирци др. Вібіраль, виказало, що Старовецкий в ночи на 1 с. м. дістав від шинкаря в Бродках 90 К., за котрі мав купити у Львові 23 бочок пива. О тій порі виїхав Старовецкий в сторону як до Львова сам один возом, на котрім було 23 порожних бочок з пива. Хтось напав на него на дорозї. Віз був на гостинцї перевернений недалеко трупа а гроший при убитім не найдено. Нещасливого убито в лїсї, а відтак, як видко по слідах, волочено в сторону як до Львова. Знайдено також мішок, в котрий убийники обтирали собі руки з крови. Дальше слідство веде ся.

— **„Товариш“**, ілюстрований календар на рік 1903, річник II. (Чч. 272 і 273 видавництва товариства „Просьвіта“.) 8°, сторін 236 + інсерати. Цїна 1 К.

Правдиву прислугу для нашого народа вчинило товариство „Просьвіта“, видаючи своїм коштом та заходом отсю книжку, якої вже перший річник з тамтого року здобув собі признанє найлучшого з усіх видаваних у нас календарів. Хто зважить, яку важну задачу має сповняти календар зглядом грамотної людини всякого стану, мусить признати, що видавник такої книжки піднимаєть ся дуже важкого труду. Се не роман, ані збірка віршів або оповідань, які по прочитаню складаєть ся звичайно на полицю, щоб більше їх до руки не взяти. Ся книжка має подати щось більше, як приємну лектуру на кілька годин. Своїм змістом так вяжеть ся она з житем у всяких его умовинах, що треба єї читати цїлий рік. А потребує єї читати всякий, кому азбука не чужа, тому й розходить ся она в найширші круги суспільности тисячами примірників.

І отсю книжку зладжувано у нас доси звичайно в сей спосіб, що передруковувало ся з незначними змінами календарску часть з першого лїпшого старого календаря, подано два-три пусті віршики та оповіданя, для ока де кілька стереотипних інформаций і календар готовий. Так водило ся у нас до недавна. Доперва видавник „Товариша“ зірвав з шаблоном і показав, як властиво повинно ся робити календар, щоб осягнути свою цїль. Уклад, добір змісту его актуальність, а передовсїм популярність викладу навіть научного материялу роблять „Товариша“ книжкою наскрізь ориґінальною і від початку до кінця цікавою. А вартість її тим більша, що не кінчить ся з кінцем року. „Товариша“ можна читати і по десяти лїтах з однакою користю. Все він лишить ся практичним і догідним підручником ріжнородного знаня.

Зміст „Товариша“ за 1903 р. не уступає в нічім цікавістю першому річникови, зате богатством значно перевисшає! Многі практичні та загальні поради і замітки можуть придати ся навіть найінтеліґентнїйшій людині. Замітні також численні ради господарскі і гіґієнїчні та розвідки про господарство рільне, пояснені добірними ілюстрациями. Є там і коротка але основна история та поясненє страшних явищ природи, якими зазначила ся перша половина сего року, як землетрясенє в Шемасї і вульканїчна катастрофа на Мартинїцї. Гарні ілюстрациї причиують ся ще більше до зрозуміня річи. А вже зовсїм щось нового і ориґінального, що приносить сегорічний „Товариш“, се короткий підручник науки гри в шахи. З доданої карти може кождий легко сам собі зробити фіґурки і шахівницю. Устав церковний для більшої вигоди тих, що его потрібують, долучаєть ся до календаря окремою книжочкою. Взагалї ніхто не повинен зволїкати з набуванєм нового „Товариша“. Его розумні, практичні гадки та поради вже тепер станули-б не одному в пригоді.

Штука, наука і лїтература.

— **Параця.** Такий есть заголовок комедиї в 3 актах зі сьпівами, з під пера п. Льва Лопатиньского. Книжку сю можна дістати або у автора або у накладника п. С. Горука, площа Домбровского ч. 1.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Загреб 4 падолиста. Вчера оголошено тут урядово, що стан виїмковий, заведений 16 вересня з причини памятних противсербских розрухів, має тревати дальше. То зарядженє бана викликало сензацию, бо в Загребі вже від довшого часу цїлковитий спокій.

Будапешт 4 падолиста. Вчера вибух огонь в сальонї штук і наробив шкоди в образах на 100.000 К. Образи були обезпечені на півтора міліона Корон.

Петербург 4 падолиста. „Новое Время“ доносить, що мінїстер скарбу Вітте в часї своєї подорожи по Манджуриї позаводив там ріжні нові порядки, що мають причинити ся до піднесеня російскої торговлї на Всходї.

Триєст 4 падолиста. Король Юрий грецкий від'їхав звідси вчера до Грециї на кораблї „Амфітріте“.

Лєн 4 падолиста. Коло Кале прийшло вчера до розрухів стрейкуючих углекопів. Робітників розганяла кіннота.

ти на візника. Дразнило мене також, що він конець свого посторонка держав менї просто перед самим лицем; проте я підніс ся і усів на переднім сїдалї повозки.

В сей спосіб уїхали ми знова кусень дороги. — По хвили мій товариш опустив і сховав посторонок поволи до кишенї. Здавало ся, що над чимсь роздумує. Потім нагло підвів ся, вказав менї з оживленєм вікно повозки й крикнув:

— Видите, видите... там!

Я мимохіть звернув голову і в тій хвили почув на шиї холодне обнятє. То сей чоловік стояв напротив мене і стискав менї шию холодними пальцями. Не знаю, чи я крикнув, здає ся, що нї. В тій хвили іменно зайшла в менї якась зміна. В голові майнула гадка, що сей чоловік хотів мене лише настрашити або зажартувати собі з мене. Я уявляв собі цїлком ясно, що він не хотів мене душити. Я попав відразу в лють і трунув его. Однак він держав кріпко.

Мацаючи, я пошукав поза собою шнурка від апаратового дзвінка і потягнув за него. Він держав мене заєдно з рівною силою; чув добре, що дзвінок відозвав ся, але не пустив мене. Ми бороли ся добру хвилю із собою; знайшов тепер нагоду, щоби задати менї рану на шиї, тут коло правого уха, що мене дуже боліло.

Вкінци удалось менї від него увільнити ся, відопхнувши его від себе брутально пястуками, котрими бив его раз по раз, де удало ся. В тім візник отворив двері повозки і тодї доперва я спостеріг, що повозка стоїть.

— Чи маємо завернути? — спитав візник.

Обурений висів я з повозки. Мій товариш сидів собі в нім дальше, якби нічо не зайшло.

— Так завернемо! — відповів.

— А я верну пішки — сказав я. — Їдьте, куди хочете, до пекла з тим чоловіком!

— Ви хочете йти пішки? — спитав візник.

Чужинець не говорив нїчого і зовсїм на мене не дивив ся. То розгнївало мене сильно. Я закликав енерґічно на візника, щоби їхав дальше, вскочив опять до повозки і затраснув дверцї скажено. Я був дуже побуджений і почував ся сильним, незвичайно сильним.

Присувувши ся цїлком близько до мого товариша, я розсїв ся широко, щоби заняти богато місця і втиснути его до кута; тай штовхав я его брутально ліктем, коли садовив ся. Позволяв менї на всьо. Доперва коли ми віхали до міста, сказав з усьміхом:

— Чи подаєте мене за те до поліциї?

— Нї — відповів я.

Положив тепер обі ноги на моїм капелюсї, котрий я здіймив і кинув на переднє сїдало, щоби могти в повозцї усїсти просто. Ударив в дно капелюха з цїлої сили і я почув, як капелюх тріс на двоє. Я переконував ся щораз більше, що мій товариш хотів лише страху менї нагнати і здавало ся менї, що я сильно упокорений.

— Але як хочете подати мене до поліциї — говорив дальше — мусите сейчас то зробити. Ах, вже давно не буде мене в тім місті, коли прийдуть мене арештувати. Запевнюю вас; заким день засвитає, буду по тамтій сторонї, в Шонен. Нїколи нїчо не може дати менї ради!

Говорив про се еще много, як то він в дуже короткім часї щезне з міста, але вкінци сказав:

— Може впрочім не рушу ся зовсїм, може навіть буду мав честь повитати вас завтра в Естарґаде.

Я відповів, що буду мати в такім случаю честь зовсїм не звертати на него уваги, перейти побіч него, якби був воздухом, а коли зближить ся до мене, здоптати его як хробака.

Ми висїли на Новім Ринку. Я пішов своєю дорогою, а він задержав ся ще, щоби заплатити візникови. Потім пішов домів без капелюха...

То була моя перша стріга. Шрам по ранї, яку менї тодї задав, слїдний на моїй шиї ще по нинїшний день.

(Конець буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 559).